

Scouts met een beperking anno nu

Bij het ter perse gaan van deze uitgave zijn er bij Scouting Nederland drie mogelijkheden voor kinderen met een beperking:

- **Reguliere groep:** een kind met een beperking wordt lid van de Scoutinggroep in de buurt en doet mee met het gewone programma, waarbij indien nodig aanpassingen worden gedaan aan de mogelijkheden van het kind.
- **Specifieke speltak:** een kind met (veelal een verstandelijke) beperking wordt lid van een reguliere groep waar een aparte speltak voor scouts met een beperking bestaat. De verstandelijke beperking kan voor sommige kinderen een belemmering zijn om mee te kunnen doen met het standaardprogramma. Een aparte speltak heeft meer mogelijkheden om het programma aan te passen aan de mogelijkheden van het kind en zal het Scoutingplezier daarom maximaliseren.
- **Specifieke Scoutinggroep:** een kind met een beperking wordt lid van een Scoutinggroep die geheel voor kinderen met een specifieke beperking is bedoeld. Van bevers tot en met roverscouts: de jeugdleden hebben allemaal eenzelfde beperking. Zo zie je Scoutinggroepen die alleen kinderen met een lichamelijke beperking hebben en waarvan sommigen in een rolstoel zitten. Er zijn ook Scoutinggroepen specifiek voor kinderen met een lichte tot zwaardere verstandelijke beperking. Het programma is aan de mogelijkheden van deze kinderen aangepast.

In Nederland zijn zowel groepen specifiek voor scouts met een beperking als reguliere groepen met speltakken die het Scoutingspel spelen met kinderen die een beperking hebben. Bij bijna alle reguliere groepen spelen daarnaast kinderen met een beperking. Afhankelijk van de leeftijdsgroep en mate van beperking kan dit aantal oplopen tot 25% van de kinderen. De meest voorkomende beperkingen bij de reguliere groepen zijn ADHD en ASS.

2.3 Visie Scouting Nederland

Scouting staat open voor iedereen, dat is de visie van Scouting Nederland. Elk kind zou lid moeten kunnen worden van Scouting en zelf (samen met de ouders) moeten kunnen kiezen waar het wil meedoen. Hierbij moet wel gekeken worden naar de mogelijkheden van het kind en ook naar die van de groep (hebben zij voldoende begeleiding).

Integratie

Kinderen met een beperking vind je overal binnen Scouting. Integratie vindt plaats in de reguliere speltakken, maar ook wanneer een specifieke speltak of Scoutinggroep meedoet aan activiteiten met kinderen uit een reguliere speltak of Scoutinggroep, bijvoorbeeld bij een regioactiviteit.

'Voor scouts van een specifieke speltak is het leuk om mee te doen met een jaarlijkse groepsactiviteit, zoals een groepskamp of de JOTA-JOTI. Integreeren kan op vele manieren en de drempel is vaak minder hoog dan dat vooraf vaak wordt ingeschat.'

Voordelen van integratie binnen een reguliere speltak

Als kinderen met een beperking gewoon meedoen binnen een reguliere speltak, dan spreken we van integratie. Integratie kan een aantal voordelen hebben:

- Het kind met een beperking leert bij Scouting de 'eisen' van de samenleving kennen. Deze kinderen groeien soms erg beschermd op, bijvoorbeeld omdat ze op een school voor speciaal onderwijs zitten. Daar wordt veel rekening met hen gehouden. De maatschappij buiten school en thuis is de andere wereld waar ze zich moeten (leren) aanpassen.
- Een kind met een beperking leert zijn eigen mogelijkheden kennen en leert daar gebruik van te maken, ook buiten zijn veilige omgeving. Juist binnen de Scoutinggroep zullen de medejeugdleden en de leiding uitgaan van wat kinderen wél kunnen.
- Andere kinderen leren rekening te houden met kinderen met een beperking.
- Voor de hele Scoutinggroep is het leerzaam om zelf te ervaren dat kinderen met een beperking toch altijd meer kunnen dan je denkt.

Ook in de praktijk blijkt dat kinderen met een beperking door de andere kinderen geaccepteerd worden, dat ze meedoen en dat er vriendschappen ontstaan. Bij veel Scoutinggroepen zien we dat deze integratie op jonge leeftijd gemakkelijker is dan wanneer ze ouder zijn.

Voordelen van een aangepaste Scoutinggroep of specifieke speltak

Naast het streven naar zoveel mogelijk integratie, kan het toch voor een kind belangrijk zijn naar een specifieke speltak of aangepaste Scoutinggroep te gaan. Voor de volgende groep kinderen zou dat een optie zijn:

- Kinderen die met een rugzakje regulier onderwijs volgen. Gewoon meedoen op school kost hen elke dag veel energie. Dan kan het leuk zijn om je in het weekend eens niet te hoeven bewijzen en geen uitzondering te zijn. Deze kinderen hebben vaak op school ook extra begeleiding.
- Aan kinderen met een verstandelijke beperking of een beperking in gedrag kan in een specifieke speltak soms meer structuur en duidelijkheid geboden worden dan in een reguliere speltak.
- Een specifieke speltak heeft als voordeel dat die speltak tijdens gezamenlijke groepsactiviteiten integreert met andere groepsleden.
- Een aangepaste Scoutinggroep speciaal voor kinderen met een lichamelijke beperking heeft vaak aangepast een toilet, extra brede deuren, geen drempels etc. Ideaal als je in een rolstoel zit of als je moeilijk ter been bent.

Het motto van Scouting Nederland is dan ook: gewoon waar het kan en speciaal waar het nodig is. Integratie met andere scouts hoort erbij voor kinderen met en zonder beperking.

2.4 Visie in de praktijk

Scouting Nederland heeft geen speciaal spelaanbod voor kinderen met een beperking. Hiervoor zijn twee redenen:

- De eerste ligt bij de kinderen zelf: de groep kinderen met een beperking is zeer divers en de beperkingen vragen bijna altijd om individuele aanpassingen. Een oplossing voor de een, levert alsnog een knelpunt op voor een ander. Dat maakt het moeilijk om spelaanbod te schrijven dat voor alle kinderen passend zou zijn.
- De tweede reden ligt bij het spelaanbod: er is binnen Scouting voor de verschillende leeftijdsgroepen spelaanbod geschreven, passend bij hun leeftijd en ontwikkelingsfase. Het is zo geschreven dat er een doorlopende leerlijn in zit.

Dit spelaanbod biedt alle Scoutinggroepen mogelijkheden een divers Scoutingspel te kunnen aanbieden. Het spelaanbod biedt aansluiting voor meisjes en jongens, ongeacht religie, culturele achtergrond of geloof. Het spelaanbod sluit ook aan bij verschillen tussen de Scoutinggroepen. Zo zijn er binnen Scouting groepen die hun activiteiten op het land doen, groepen die op het water actief zijn en zelfs groepen die zich met name richten op de luchtvaart. Al deze groepen vinden in de aangeboden materialen hun weg. Het spelaanbod is de kapstok waar de speltak zijn programma aan ophangt. Een apart spelaanbod zou deze structuur doorkruisen en daarbij is integratie niet meer aan

de orde. Je creëert een eigen wereld. En dat is nou net wat Scouting niet wil.

Het bestaande spelaanbod biedt alle ruimte om aan te sluiten bij de mogelijkheden en interesses van kinderen met een beperking. Bij het gebruik van het spelaanbod zal leiding een vertaalslag naar de mogelijkheden van de leden moeten maken. Sommige Scoutinggroepen geven aan moeite te hebben om de vertaalslag te maken en hebben er voor gekozen om binnen een eigen verhaallijn het Scoutingspel te spelen. Men moet dan alles zelf ontwikkelen, ook de zaken die geen aanpassing zouden behoeven en je zal altijd een dubbele aanpassing moeten doen bij activiteiten. Enerzijds naar de mogelijkheden van de scouts en daarnaast naar de eigen verhaallijn. Je bent er dus extra druk mee en tegelijkertijd sluit het niet aan bij Scouting en het landelijk beleid.

Er is bewust voor gekozen om ook geen aparte speltakbadge te ontwikkelen. Eigenlijk is de hoofdvraag: Waarom wel? Er zijn immers voor elke speltak bijbehorende speltaktekens. Een apart speltakteken benadrukt extra dat kinderen met een beperking een aparte groep vormen. Het is dan letterlijk een etiket plakken. Dat is juist bij Scouting niet nodig. Er is wel een speciale badge ontwikkeld die staat voor de inclusie van scouts met een beperking binnen Scouting. Deze badge kan gebruikt worden door groepen en/of speltakken met scouts met een beperking, maar ook door iedereen die van mening is dat alle scouts, met en zonder beperking, recht heeft op een plek binnen Scouting. Dit is dus geen speltakteken. Scouts met een beperking dragen het reguliere speltakteken en kunnen ervoor kiezen om deze badge op hun rechtermouw te dragen.

Visie in je eigen groep

De visie van een Scoutinggroep geeft kleur aan het denken en doen in de groep. Zo speel je een spel anders als je vindt dat kinderen met een beperking zo zelfstandig mogelijk moeten worden, dan wanneer je van mening bent dat je deze kinderen niet te veel moet belasten. Visie wordt gemaakt en gedragen door de leiding en de leden. Daarom zal een groepsvisie ook veranderen in de loop van de jaren, net zoals Scouting Nederland ook haar spelvisie met de tijd heeft laten meegroeien. Visie verandert ook als er veel van leiding wordt gewisseld. Het is daarom belangrijk met de nieuwe leiding over je visie te praten – bijvoorbeeld in spelvorm – en te horen welke ideeën nieuwe leiding heeft. Vaak is het moeilijk onder woorden te brengen, maar als je er even de tijd voor neemt, zul je ontdekken dat iedereen toch een eigen idee en mening heeft.

Als Scoutinggroep of speltak kun je een visie hebben op de volgende aspecten:

- Het spelaanbod: waarom kies je voor het bever- of juist voor het welpen- of scoutsthema?
- Doelgroep: waarom kies je juist voor kinderen met een verstandelijke, zintuiglijke of motorische beperking?
- Waarden en normen: waarom heb je bepaalde afspraken en regels in de Scoutinggroep en waarom juist die?
- Communicatie: in hoeverre betrek je ouders bij de groep en waarom?

Door deze onderwerpen te bespreken in je Scoutinggroep of speltakteam krijgt de leiding meer duidelijkheid over het denken en doen met de kinderen. Bovendien kan een gezamenlijke visie een groepsgevoel scheppen.

Werkwijzen voor het vormen van een visie

Het ontwikkelen van een groepsvisie doe je samen met alle kaderleden van de Scoutinggroep. Het is belangrijk om gezamenlijk af te stemmen hoe jullie tegen integratie van scouts met een beperking aan kijken en deze visie ook uit te dragen. Er zijn verschillende hulpmiddelen verkrijgbaar die jouw groep kunnen helpen om de visie helder te krijgen en ook de verschillende aspecten hierbij mee te nemen:

- De *Drempeltest* (verkrijgbaar bij de ScoutShop): hiermee kijk je hoe open je als Scoutinggroep staat voor kinderen met een beperking en in de discussie die daarop volgt kan afgestemd worden wat zou moeten veranderen of wat zo moet blijven.

- *Hallo, hier ben ik!-waaier* (verkrijgbaar bij de ScoutShop): hiermee kun je zien welke stappen ondernomen moeten worden wanneer een kind met een beperking zich aanmeldt en waar je als Scoutinggroep beslissingen over kan nemen.
- De folder *Scouts met een beperking in je groep, hoe doe je dat*: deze folder kun je downloaden op www.scouting.nl.

Met deze middelen kan de Scoutinggroep helder maken welke mogelijkheden er zijn voor scouts met een beperking. Nogmaals het is belangrijk om dit met alle kaderleden van de Scoutinggroep te doen, om het een gemeenschappelijke visie te laten zijn en zo problemen bij bijvoorbeeld overvliegen te voorkomen. Als je de visie hebt opgesteld, dan werk je die uit in een beleidsplan. Hierin staan de stappen die je neemt om je visie te ondersteunen en de afspraken die nodig zijn om de stappen te nemen.